

2018/2008(INI)

17.5.2018

MIŠLJENJE

Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj

upućeno Odboru za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

o dvojnoj kvaliteti proizvoda na jedinstvenom tržištu
(2018/2008(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Momchil Nekov

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj poziva Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da potrošači povezuju marku proizvoda ili oznaku ili pakiranje poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda s kvalitetom te očekuju da proizvodi iste marke koji se stavljaju na tržište pod istom robnom markom ili istog izgleda budu isti i po pitanju kvalitete i sastava bez obzira na to prodaje li ih se u matičnoj državi ili nekoj drugoj državi članici; budući da svi poljoprivrednici u Europskoj uniji proizvode proizvode istih visokih standarda, a potrošači očekuju da se ta ujednačenost kvalitete proteže i na druge proizvode u prehrambenom lancu, bez obzira na to gdje žive;
- B. budući da se takve nepoštene prakse moraju ukloniti kako se potrošačima ne bi davale netočne informacije i budući da se samo jakom sinergijom na razini EU-a može riješiti to prekogranično pitanje;
- C. budući da su u odobrenim laboratorijima brojnih država EU-a, uključujući Bugarsku, Češku, Hrvatsku, Mađarsku, Sloveniju i Slovačku, na određenim proizvodima koji se stavljaju na tržište u tim državama provedena komparativna organoleptička ispitivanja i analize sadržaja i označavanja proizvoda, gdje su se proizvodi uspoređivali s istim proizvodima iz drugih zemalja; budući da se s nijednim europskim građaninom na jedinstvenom tržištu ne bi trebalo postupati kao s građaninom drugog reda tako što mu se prodaju proizvodi iste marke, ali niže kvalitete nego u drugim državama članicama;
- D. budući da države članice pojedinačno nisu u stanju usporediti sve prehrambene proizvode s onima dostupnima u drugim državama članicama; budući da je potrebna snažna europska metodologija koju su prihvatili svi akteri u lancu opskrbe hranom te zajedničko tijelo EU-a ili sustav obavješćivanja ili razmjene podataka koje bi moglo odobravati brz pristup informacijama o sastavu i sastojcima proizvoda; budući da su stalne rasprave Komisije i potpuno uključivanje dionika poput udruženja potrošača, proizvođača poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i nacionalnih tijela u okviru mreže suradnje u području zaštite potrošača, ključne za razvijanje zajedničke metodologije za komparativne analize prehrambenih proizvoda u različitim državama članicama, što bi trebalo bolje razjasniti razmjere problema;
- E. budući da svi potrošači u EU-u imaju ista prava i budući da analize pokazuju da određeni proizvođači prodaju proizvode različite kvalitete pod istom robnom markom i s obmanjujuće jednakim izgledom te da određeni proizvodi u nekim zemljama sadržavaju manju količinu glavnog sastojka ili sastojke niže kakvoće koji zamjenjuju one više kvalitete; budući da je taj problem rasprostranjeniji u državama članicama koje su pristupile EU-u nakon 2004.; budući da su u analizama utvrđeni slučajevi gdje se isti proizvodi ili proizvodi obmanjujuće jednakog izgleda i niže kvalitete ili drukčijeg okusa, konzistencije ili druge organoleptičke karakteristike prodaju po cijenama koje se uvelike razlikuju od jedne države članice do druge; budući da to predstavlja zlouporabu identiteta robne marke te sprečava provođenje načela jednakog postupanja sa svim potrošačima, čak i ako se time ne krše načela slobodnog tržišnog gospodarstva ili postojeća pravila o označavanju ili drugi propisi o hrani;

- F. budući da je bilo slučajeva značajnih razlika u proizvodima poput dječje hrane, čime se dovode u pitanje načela i tvrdnje proizvođača o prilagodbama proizvoda lokalnim sklonostima; budući da rezultati određenih laboratorijskih ispitivanja potvrđuju da proizvodi lošije kvalitete mogu sadržavati manje zdrave kombinacije sastojaka, čime se krši načelo jednakog postupanja prema svim potrošačima; budući da su neki zastupnici proizvođača pristali izmijeniti recepte svojih proizvoda u nekim zemljama kako bi se na cijelom jedinstvenom tržištu nudili identični proizvodi;
- G. budući da u okviru te neprihvatljive prakse poznate multinacionalne kompanije iz poljoprivredno-prehrambenog sektora nastoje maksimizirati svoje profitne marže iskorištavanjem razlika u kupovnoj moći među državama članicama;
- H. budući da potrošači nisu svjesni da su proizvodi iste robne marke i u istom pakiranju prilagođeni lokalnim sklonostima i ukusima i budući da neujednačena kvaliteta proizvoda izaziva zabrinutost da se s nekim državama članicama postupa drugačije nego prema drugima; budući da je Europska unija već razvila oznake kako bi ispunila posebna očekivanja potrošača i uzela u obzir specifičnosti proizvodnje kroz neobavezne uvjete za kvalitetu;
1. pozdravlja dodjelu 2 milijuna EUR Zajedničkom istraživačkom centru kako bi se razvila snažnija europska metodologija koju prihvaćaju različiti dionici te kako bi se uspostavile smjernice za usklađeni pristup ispitivanju i za primjenu metodologije na provedbu usporednih ispitivanja prehrambenih proizvoda u različitim državama članicama; napominju da su analize na visokoj razini već provedene, što bi se trebalo uzeti u obzir pri osmišljavanju i provedbi te metodologije; očekuje da se ispitivanje dovrši što je prije moguće, po mogućnosti 2018. godine; poziva relevantna tijela država članica da se aktivno uključe u ispitivanje i uključe tu metodologiju u svoje radne prakse;
  2. podsjeća da postojeće zakonodavstvo omogućava prodaju robe različitog sastava ili obilježja, pod uvjetom da se u potpunosti poštuju propisi EU-a i da se roba ne stavlja na tržište na način koji bi mogao dovesti potrošača u zabludu; ističe da potrošači imaju određenu percepciju određenih karakteristika robnih marki proizvoda i da razlike u legitimnim posebnim očekivanjima od proizvoda moraju biti istaknute, posebice kada se proizvod značajno razlikuje od tih očekivanja; ističe da bi mjere trebalo poduzeti u što skorijem roku kako bi se zabranilo prakse koje nisu potpuno opravdane potrebom da se sastojci nabavljaju lokalno, prilagodbom lokalnim ukusima ili naporima poboljšanja javnog zdravlja u obliku promjene formule hranjivih tvari i da bi ih trebalo objasniti potrošačima;
  3. poziva Komisiju da u svjetlu dodjele europskih sredstava za analize uvede obvezu da se rezultati tih analiza objave na svim službenim jezicima EU-a kako bi se potrošači mogli prikladno informirati o kvaliteti dotičnih proizvoda i na temelju toga donijeti odluku o kupnji;
  4. pozdravlja interes javnosti za tu temu u zemljama u kojima su analize provedene i napominje da je u pitanju povjerenje građana u funkcioniranje jedinstvenog tržišta, što bi moglo imati negativan učinak i za Uniju i za različite uključene dionike, uključujući proizvođače;

5. napominje da je jedinstveno tržište dostupno proizvođačima, ali da istodobno vlada velika konkurencija i da su neke robne marke sveprisutne ili imaju dobar ugled na razini Unije;
6. napominje da se lokalni proizvođači susreću s teškoćama u sudjelovanju na zajedničkom tržištu, čemu je, između ostalog, razlog nedostatak dovoljnih resursa ili pristupa tržištu i ozbiljne tržišne konkurencije;
7. smatra da EU mora poboljšati postojeći zakonodavni okvir u kojem su utvrđene odredbe potrebne kako bi se osiguralo da su potrošači obaviješteni o prehrambenim proizvodima i da ih se ne obmanjuje nepoštenom poslovnom praksom poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču pri donošenju odluka o kupnji, a i kao odgovor na primjedbe građana Europe vezane uz različite proizvode koji imaju obmanjujuće identičan izgled, ali različitu kvalitetu i/ili sastojke i prodaju se pod istom robnom markom u različitim državama članicama, u svjetlu štetnog učinka te prakse na funkcioniranje jedinstvenog tržišta;
8. smatra da bi u međuvremenu tijela i udruge za zaštitu potrošača država članica trebala potpuno iskoristiti već dostupne pravne korake navedene u Obavijesti Komisije od 26.9.2017. o primjeni zakonodavstva EU-a o hrani i zaštiti potrošača na pitanja dvojne kvalitete proizvoda (2017/C 327/01¹) kako bi se spriječilo narušavanje jedinstvenog tržišta;
9. isto tako vjeruje da treba zaustaviti praksu „jedne robne marke i jednog proizvoda različitog sadržaja i proporcionalnog sastava“ izmjenom članka 6. i popisa praksi u Prilogu I. Direktivi 2005/29/EZ² od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču; snažno zagovara uvođenje takvih promjena u zakonodavstvo kako bi se osiguralo da se proizvodi iste robne marke, ali različite kvalitete ili različitih sastojaka, stavljaju na tržište pod različitim robnim markama i da se gospodarski subjekti krivi za kontinuirane nepoštene prakse oštro kazne, a možda i da im se zabrani pristup određenim tržištima;
10. poziva države članice, njihove agencije i laboratorije da provode i tumače analize usporedbe sastava hrane, posebice proizvoda međunarodnih robnih marki i privatnih marki, na temelju zajednički dogovorenih standarda poput onih koje u okviru gornjeg stavka razvija Zajednički istraživački centar kako bi se proizvođačima dala mogućnost da komentiraju rezultate prije njihove objave i priopće rezultate na objektivan i transparentan način te da javnosti učine dostupnima potpune izvještaje;
11. mišljenja je da proizvođači ne bi trebali čekati donošenje novog zakonodavstva, već bi trebali biti proaktivni u poduzimanju prikladnih mjera kako bi osigurali transparentnost po pitanju sastava svojih proizvoda i poštovali svoje potrošače; podržava aktivnu uključenost građana u prepoznavanju i rješavanju problema proizvoda dvojne kvalitete kroz europski sustav dojavljivanja; smatra da bi se do promjene te prakse mogao uvesti sustav za naznačivanje je li u pripremi određenih proizvoda korišten lokalni recept na način kojim se poštuje pravo na informiranu odluku potrošača i skreće pozornost na inicijative proizvođača u pogledu korištenja tradicionalnih lokalnih praksi; poziva

---

¹ SL C 327, 29.9.2017., str. 1.

² SL L 149, 11.6.2005., str. 22.

Komisiju da dodatno razradi koncept „referentnih proizvoda” s pomoću kojih bi se mogli uspoređivati recepti prilagođeni lokalnim ili regionalnim sklonostima, a razlike između njih objasniti potrošaču, te da uspostavi javnu bazu podataka u svrhu informiranja potrošača u kojoj se nalaze posebni kriteriji koje proizvođači koriste za proizvode s „različitim receptima” u određenoj državi članici te razlozi za korištenje tih strategija; u tom kontekstu pohvaljuje inicijativu onih proizvođača koji su najavili da će izmijeniti svoje recepte;

12. podržava inicijative proizvođača za uvođenje posebnih oznaka proizvoda i podsjeća na to da je u europskom zakonodavstvu već dozvoljeno uvođenje oznaka kvalitete poput „zaštićene oznake izvornosti” i „zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla” za proizvode koji su posebno povezani s određenom regijom te „zajamčeno tradicionalnog specijaliteta” za tradicionalno proizvedene proizvode ili planinske proizvode ili proizvode iz najudaljenijih regija EU-a; ističe da se u takvim sustavima poštuju i pravo potrošača na izbor i pravilno funkcioniranje jedinstvenog tržišta; vjeruje da je jedno od sredstava za borbu protiv zlouporaba povezanih s robnim markama promicanje kratkih opskrbnih lanaca u prehrambenoj industriji i stvaranje lokalnih kvalitetnih robnih marki; prepoznaje da se dovođenje u pitanje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i njihove kvalitete negativno odražava na poljoprivrednike i sustav prerade hrane; poziva države članice, a posebno nacionalna tijela za zaštitu potrošača i hranu, da osiguraju usklađenost s pravnom stečevinom EU-a o zaštiti potrošača i da na nacionalnoj razini provode europskog zakonodavstvo o sigurnosti i označavanju hrane;
13. poziva proizvođače da razmisle o logotipu na pakiranju kojim bi se naznačilo da su sadržaj i kvaliteta proizvoda iste robne marke i pakiranje isti u svim državama članicama;
14. poziva na hitno razvijanje kapaciteta i mehanizama na razini EU-a u okviru specijalizirane jedinice za praćenje i nadzor u postojećem tijelu EU-a (Zajednički istraživački centar, Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) ili neko drugo tijelo), čime bi se birokracija svela na minimum, praćenje usklađenosti u sastavu i proporcionalne korištenje sastojaka u identično označenim i pakiranim prehrambenim proizvodima te ocjenjivanje komparativnih laboratorijskih analiza kako bi se prepoznale te nepoštene poslovne prakse pri promidžbi prehrambenih proizvoda;
15. poziva na bolju suradnju nacionalnih tijela u okviru postojećih pravnih odredbi poput Mreže za suradnju u području zaštite potrošača, ako je potrebno uz podršku europskih institucija, posebice Europske agencije za sigurnost hrane, Izvršne agencije za potrošače, zdravlje, poljoprivredu i hranu i Zajedničkog istraživačkog centra.
16. ističe važnost civilnog društva u podizanju razine osviještenosti javnosti o nepoštenim proizvođačkim praksama i poziva na davanje veće podrške aktivnostima civilnog društva te institucionalnim i pojedinačnim zviždačima u području sigurnosti hrane i prava potrošača;
17. zabrinut je što „nikakvo ili sporo djelovanje” na strani EU-a nosi opasnost od toga da se građani okrenu od EU-a jer ne poduzima konkretne mjere u kratkom roku za rješavanje ovog pitanja.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	16.5.2018
Rezultat konačnog glasovanja	+: 41 -: 1 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Jacques Colombier, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Laurențiu Rebegea, Bronis Ropė, Maria Lidia Senra Rodríguez, Ricardo Serrão Santos, Czesław Adam Siekierski, Maria Gabriela Zoană, Marco Zullo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Paul Brannen, Elsi Katainen, Gabriel Mato, Susanne Melior, Momchil Nekov, Annie Schreijer-Pierik, Ramón Luis Valcárcel Siso, Thomas Waitz
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Birgit Collin-Langen

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU KOJI
DAJE MIŠLJENJE**

41	+
ALDE	Jan Huitema, Ivan Jakovčić, Elsi Katainen, Ulrike Müller
ECR	Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk, James Nicholson, Laurențiu Rebegea
EFDD	Marco Zullo
ENF	Jacques Colombier, Philippe Loiseau
GUE/NGL	Matt Carthy, Luke Ming Flanagan, Anja Hazekamp, Maria Lidia Senra Rodríguez
PPE	Daniel Buda, Birgit Collin-Langen, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Esther Herranz García, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Gabriel Mato, Mairead McGuinness, Annie Schreijer-Pierik, Czesław Adam Siekierski, Ramón Luis Valcárcel Siso
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Paul Brannen, Nicola Caputo, Susanne Melior, Momchil Nekov, Maria Noichl, Ricardo Serrão Santos, Maria Gabriela Zonã
Verts/ALE	José Bové, Bronis Ropė, Thomas Waitz

1	-
EFDD	John Stuart Agnew

1	0
S&D	Paolo De Castro

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani